

dosarul nr.2r-71/19

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești (judecătorul: R. Rusu-Parii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecătorii: S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Tatiana Todiraș,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Todiraș
împotriva Tatianeii Todiraș cu privire la desfacerea căsătoriei și încasarea cheltuielilor
de judecată,

împotriva încheierii din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituită cererea de apel depusă de Tatiana Todiraș, ca fiind depusă în afara
termenului legal,

constată:

La 18 ianuarie 2018, Andrei Todiraș a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Tatianeii Todiraș cu privire la desfacerea căsătoriei și încasarea cheltuielilor
de judecată.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoria Soroca, sediul Florești,
acțiunea a fost admisă integral. (f.d. 37)

La 20 noiembrie 2018, Tatiana Todiraș a depus apel nemotivat împotriva
hotărârii primei instanțe solicitând, admiterea acestuia, casarea hotărârii din
13 septembrie 2018 a Judecătoria Soroca, sediul Florești și emiterea unei noi hotărâri
de respingere a acțiunii. Totodată, apelanta și-a rezervat dreptul de a prezenta apelul
motivată după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d. 48-49)

Prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită
cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 13 septembrie 2018 a Judecătoria
Soroca, sediul Florești, ca fiind depusă în afara termenului legal. (f.d. 53-54)

La 19 decembrie 2018, Tatiana Todiraș a declarat recurs împotriva încheierii din
11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În susținerea recursului a invocat netemeinicia și ilegalitatea încheierii recurate.

A menționat, că Andrei Todiraș în acțiunea depusă a indicat adresa ei de
domiciliu greșit, pentru că, cauza să fie examinată la judecătoria Soroca, sediul
Florești.

A precizat că, declarând apelul nemotivat și-a exprimat dezacordul cu hotărârea
primei instanțe și totodată a intenționat că va depune apelul motivat inclusiv cu
cererea de repunere în termen a apelului.

A mai invocat Tatiana Todiraș, că de către instanța de fond a fost încălcată procedura de citare legală a participanților la proces, deoarece nu i-a fost comunicată data examinării prezentei cauze, precum și nici nu i-a fost expediată copia dispozitivului hotărârii pentru a lua cunoștință, prin ce i-a fost lezat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin urmare, în opinia recurente, instanța de apel urma să examineze în cadrul ședinței de judecată primirea cererii de apel și să-i ofere posibilitatea să expună referitor la repunerea în termen de declarare a apelului.

Recurenta Tatiana Todiraș a solicitat, admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel. (f.d. 57-58)

În conformitate cu art. 425 Cod de procedura civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă, că copia încheierii din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de Tatiana Todiraș la 18 decembrie 2018, ce se atestă prin avizul de recepție nr. DS3118095329AS, anexat la materialele dosarului. (f.d. 56)

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 decembrie 2018 (prin intermediul oficiului poștal), în termen. (f.d. 57-58, 59)

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 236 alin. (5) lit. a), b), alin. (8) Cod de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru.

Termenul de 30 de zile este un termen de decădere; participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel. Hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 Cod de procedură civilă.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, prin hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Todiraș a fost admisă integral. (f.d. 37)

După cum se constată la caz, 20 noiembrie 2018, Tatiana Todiraș a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, invocând dezacordul cu hotărârea pronunțată. Totodată, apelanta și-a rezervat dreptul de a prezenta apelul motivat după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d. 48-49)

Drept urmare, prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, ca fiind depusă în afara termenului legal. (f.d. 53-54)

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, care statuează expres că instanța de apel dispune restituirea cererii de apel dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Reține Colegiul că, prin lege este instituit în mod imperativ termenul de 30 zile pentru declararea apelului, calculat de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Astfel, apelul nemotivat în prezenta cauză a fost depus la 20 noiembrie 2018 în afara termenului de 30 zile.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 13 septembrie 2018.

Aici se menționează că, recurenta Tatiana Todiraș prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 14 septembrie 2018, ziua imediat următoare datei emiterii hotărârii contestate și a expirat la 15 octombrie 2018, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, pe când cererea de apel nemotivată înaintată de Tatiana Todiraș împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată abia la 20 noiembrie 2018 (f.d. 48-49), peste 1 lună și 4 zile, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare.

Totodată, instanța de recurs menționează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa Tatianeii Todiraș, acest fapt nu influențează, termenul legal de depunere a apelului, prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Tatiana Todiraș trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO, cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua, în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Mai mult, Colegiul relevă că, Tatiana Todiraș, nu a solicitat repunerea în

termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 13 septembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, și nu a prezentat probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural, în interiorul termenului prevăzut de lege.

Respectiv, Curtea de Apel Bălți corect, în conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă a dispus restituire cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La fel, în conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La acest capitol, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea apelului la 20 noiembrie 2018, recurenta Tatiana Todiraș nu a respectat termenul legal de declarare a apelului, și atrage restituirea cererii de apel, ca fiind depus în afara termenului legal.

În aceste circumstanțe, Colegiul subliniază că instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine art. 27 Cod de procedură civilă (disponibilitatea în drepturi a participanților la proces) și art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil).

Colegiul decelează că Tatiana Todiraș avea obligația de a-si exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen, obligație proclamată și în jurisprudența CEDO cu titlu de principiu.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Prin urmare, Colegiul releva ca acțiunile Tatianei Todiraș nu constituie decât o denegare a acesteia de a-si respecta obligațiile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

Se menționează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul ca încheierea privind restituirea Tatianeii Todiraș a cererii de apel, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de recurenta nu sunt justificative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Tatiana Todiraș și de a menține încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de Tatiana Todiraș.

Se menține încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Todiraș împotriva Tatianei Todiraș cu privire la desfacerea căsătoriei și încasarea chiltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu